

STV1000 Innføring i statsvitenskap, 2019

Veiledning til sensorene

Oppgave 1

(a)

Dette er en krevende oppgave. Det som står nedenfor er en skisse av et uttømmende svar. Å komme i nærheten av dette svaret, er en *stor* prestasjon.

Seip studere politiske holdninger. Formål er å finne ut hvor dypt en viss holdning gikk, og hvor fort den kom. Konklusjonen er at den går dypt og kom fort.

Seip begrunner konklusjonen ved hjelp av empirisk (perseptuelt) belegg og to slags slutning: induktiv slutning og abduktiv slutning. Belegget er ting som ble skrevet av akademikere og skribenter like etter 1814.

Han sier: «Arbeidet med å fremskaffe fakta ...». Han mener: fremskaffe data (informasjon) som kan tjene som belegg.

Den neste utfordringen er å få noe ut av belegget: å bruke informasjonen om hva det ble skrevet, til å danne seg en oppfatningen om hva folk mente – ikke bare de som skrev det, men folk i alminnelighet: «... å skaffe klarhet over meningens utbredelse og intensitet.»

Når det gjelder utbredelse: Seip sier: «det er påfallende hvorledes disse ord [allmenvilje, folkevilje] ... får en voldsom ekspansjon og etter hvert blir langt hyppigere brukt». Men utbredelse blant akademikere og skribenter er ikke det samme som utbredelse blant folk i alminnelighet. Det ligger en induktiv slutning – en generalisering – mellom linjene.

Når det gjelder hvor dypt holdningen stikker og hvor fort den kom: Utbredelse av visse *ord* er ikke det samme som utbredelse av en viss mening og holdning. Seip trekker en abduktiv slutning fra talemåte og ordbruk til tenkemåte og holdning. Han fremhever det spesielle ved ordbruken. Ord som «folkevilje» «... får en langt viktigere funksjon i argumentasjonen enn ordet kontrakt.» Og han sier at det er «i anvendelsen av uttrykk som innebærer en lære om den permanent virkende folkevilje og om den opinionsstyrte enevelde, noe overtalende som viser at dette ikke er en tanke med tradisjonens styrke: tonen er insisterende, og formuleringen varierer.» Begrunnelsen for den abduktive slutningen er, etter alt å dømme, at den beste forklaringen på det spesielle ved ordbruken, er at holdningen finnes, at den er ny, og at den stikker dypt.

Denne formuleringen er interessant: «Det sier kanskje lite at en radikal skribent (Peter Collett) taler offentlig om 'den vanvittige ideen om kongenes

guddommelige myndighet'. Det sier mer når en prost [det vil si en øvrighetsperson innenfor statskirken] skriver: 'De gamle trodde konger er innsatt av Gud, men historien og filosofien har lært oss at dette ikke er tilfellet'» Dette inngår i grunnlaget for både den abduktive og den induktive slutningen. En prost ville ikke snakket slik, dersom han ikke hadde ment det han sa, og når selv en prost sa og mente dette, er det grunn til å tro at holdningen var utbredt.

Legg også merke til formuleringen: «Det er grunn til å tro at det hersket stor ytringsfrihet i den aktuelle perioden.» Når folk snakker fritt, er det grunn til å tro at de mener det de sier. Dette inngår i grunnlaget for den abduktive slutningen.

(b)

«Hva skal til for at det Seip kommer frem til, er sant?» Det korte svaret: at virkeligheten er slik han tror den er. At det han sier om holdningene som rådet like etter 1814, overensstemmer med holdningene som faktiske rådet like etter 1814. – Å svare svært kort er mulig, og hvis svaret er riktig, gir det full uttelling.

Oppgave 2

Olstad nevner (med referanse til Berge Furre) flere kjennetegn ved den sosialdemokratiske orden: 1) en sterk stat med styringsambisjoner, 2) store økonomiske overføringer for å utjevne forskjeller mellom samfunnsgrupper og landsdeler, 3) økonomisk vekst og full sysselsetting som samlende mål for den økonomiske politikken, 4) industri som prioritert næring, 5) blandingsøkonomi, 6) forhandlingssystem mellom staten og organiserte interesser som supplerte det parlamentarisk-politiske systemet, 7) markedsreguleringer i primærnæring og samferdsel, 8) offentlig, universelt og gratis helsestell, 9) offentlig og enhetlig undervisningssystem og 10) statlig ansvar for nasjonale kulturinstitusjoner. Det er ikke rimelig å forvente at kandidatene nevner alle disse elementene, men punkt 1, 5 og 6 er blant de mest sentrale. Når det gjelder den drøftende delen av oppgaven, må kandidatene bruke mer av sin samtidkunnskap og relatere dette til de momenter som trekkes fram. Systematikk i drøftingene bør premieres. Det samme gjelder hvis kandidaten problematiserer selve begrepet 'sosialdemokratisk orden' og trekker inn at det har vært bred konsensus om mange av elementene